

VAK BEW EGING

MILITANTENMAGAZINE VAN HET ACV / 22 DECEMBER 2022 / SPECIAL VLAAMS ACV-CONGRES

VAKBEWEGING VERSCHIJNT TWEEDEMAAL PER MAAND | UITGEGEVEN DOOR HET ACV, HAACHTSESTEENWEG 579, 1030 BRUSSEL | AFGIFTEKANTOOR GENT X | P 912060 |

VERSLAGBOEK

Vlaams ACV-congres 'Ruimte maken voor elkaar'

ACTUALITEITSRESOLUTIES

In 10 punten

CONGRESHEMA

Ruimte maken voor elkaar

SLOTTOESPRAAK ANN VERMORGEN

Op-tocht naar 2030

Het Vlaams ACV-congres van 7-8 september in het ICC in Gent ligt al even achter ons. Het was een sterk moment van basisdemocratie. We geven je als eindejaarsspecial van Vakbeweging nog graag dit verslagboek mee.

**REDACTIE
VAKBEWEGING**
Postbus 10
1031 Brussel
Tel. 02 244 34 81

vakbeweging@acv-csc.be
www.hetacv.be
Eindredactie:
Patrick Van Looveren en
Bram Van Vaerenbergh
Foto cover: James Arthur
Vormgeving:
Gevaert Graphics
Druk: Drukkerij 't Hooft
Verantw. uitgever:
Dominique Leyon

Beste vrienden en vriendinnen,

We hebben er in september een schitterend Vlaams ACV-Congres opzitten. Zo schaars de energie nu is geworden voor iedereen, zo aanwezig was de energie van alle aanwezigen doorheen de verschillende momenten in het Congres. We gingen open met elkaar in debat, gaven aan wat belangrijk was en legden de vingers op de wonde in het beleid.

Het toonde eens te meer dat we als Vlaams ACV de stem vertolken van de werknemer in Vlaanderen en Brussel door hen zelf mee een stem te geven. Inspraak is geen doelstelling die we elders bepleiten, ze maakt een wezenlijk onderdeel uit van ons DNA.

Het Congres is geen eindpunt van ons traject. Met de intentieverklaring en onze actualiteitsresoluties gaven we al duidelijk aan wat we als Vlaams ACV belangrijk vinden. Daarnaast zijn er de ideeën uit het digitaal platform en de werktafels die we gebundeld hebben in fiches, alsook de voorstellen uit de werksessies tijdens het Congres. Dit alles willen we nu en de komende jaren een plaats geven in onze standpunten.

Daarvoor voorzien we een traject op de VRC-Raden waarin we systematisch de verschillende discussie- en standpunt-thema's zullen opnemen. Voor die voorstellen die nog verdere verfijning en bespreking vergen, organiseren we specifieke open VRC-raden waarin we een ruimer publiek willen laten deelnemen aan de besprekingen.

En even belangrijk, deze standpunten zijn er niet om in een schuif te steken. Met de zorgen en ideeën van onze mensen gaan we het debat aan met het beleid en in de publieke opinie. Elke dag opnieuw, naar een Vlaanderen met ruimte voor iedereen in 2030! **II**

Veerle Verleyen
*voorzitter
Vlaams Regionaal
Comité ACV*

Johan Vervoort
*ondervoorzitter
Vlaams Regionaal
Comité ACV*

Ann Vermorgen
*Nationaal
secretaris ACV*

FOTO'S IN DEZE SPECIAL OVER HET
VLAAMS ACV-CONGRES ZIJN VAN JAMES ARTHUR

3

INTRO

4

ACTUALITEITSRESOLUTIES
'RUIMTE MAKEN VOOR ELKAAR'

9

OP-TOCHT NAAR 2030:
STAP VOOR STAP

10

CONGRES IN BEELD

16

CONGRES THEMA
'RUIMTE MAKEN VOOR ELKAAR'

19

INTENTIEVERKLARING
'RUIMTE MAKEN VOOR ELKAAR'

20

SLOTTOESpraak
ANN VERMORGEN

ACTUALITEITSRESOLUTIES 'RUIMTE MAKEN VOOR ELKAAR'

1 Stop de oorlog in Oekraïne, ondersteun vluchtelingen en biedt oplossingen voor de gevolgen van de sancties

In solidariteit met de werknemers en burgers in Oekraïne veroordeelt het Vlaams ACV de aanhoudende oorlog die wordt gevoerd door het Russische regime in Oekraïne.

Het Vlaams ACV roept de Vlaamse regering op om binnen het Belgische en Europese kader te pleiten voor een snelle beëindiging van de gevechten en het openen van een eerlijke vredesdialogoog tussen de partijen.

We verwachten van de Vlaamse regering de garantie dat allé vluchtelingen, zonder onderscheid, de nodige ondersteuning krijgen (huisvesting, onderwijs, arbeidsmarkt, ...)

Deze oorlog heeft ook sociale gevolgen voor het inkomen van gezinnen en de jobs van werknemers, omwille van economische sancties, het tekort aan grondstoffen en de inzet van energie als oorlogsbuit. De overheid dient haar burgers bescherming en oplossingen te bieden tegen energietekorten en armoede.

De Vlaamse regering heeft met het toekennen van exportvergunningen ook een belangrijke verantwoordelijkheid om te zorgen dat militaire en dual-use goederen¹ niet belanden in de handen van landen die de democratische waarden en respect voor mensenrechten niet delen.

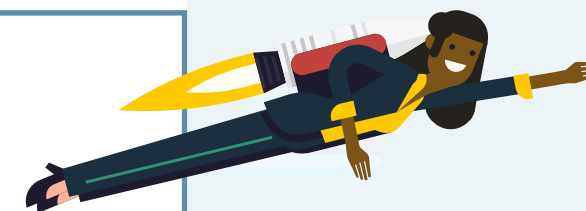
2 Energiecrisis vraagt ingrepen van de Vlaamse overheid

De energiefacturen stijgen naar ongeziene hoogten. Steeds meer mensen dreigen in armoede terecht te komen. We willen dringend oplossingen voor de onbetaalbare prijzen.

Het Vlaams ACV roept de Vlaamse overheid op om onmiddellijk samen met alle overheden in dit land en met de Europese Unie actie te ondernemen om werknemers en gezinnen te ondersteunen. De Vlaamse regering moet de verschillende hefboomen die ze heeft, gebruiken om nu passende ondersteuning te voorzien. Ze mag de prijsverhogingen niet doorrekenen in het busticket, de zorgkosten en andere publieke voorzieningen.

Een collectieve, solidaire aanpak is nodig om voor iedereen de transitie naar betaalbare en duurzame energie mogelijk te maken. De Vlaamse overheid heeft daarbij een grote verantwoordelijkheid en moet ook als actor optreden.

¹ Producten, diensten en technologieën die zowel voor burgerlijke als militaire doeleinden kunnen worden gebruikt.

3 Strijd tegen extreemrechts, racisme en discriminatie

Als vakbond van waarden wijst het ACV elke vorm van onverdraagzaamheid, discriminatie, racisme en extremisme af. In een politiek klimaat waarbij populisme en extreemrechtse partijen en groeperingen en de verrechtsing in het beleid aan kracht winnen, wil het Vlaams ACV de solidariteit onder werknemers benadrukken.

Wij verwelkomen en organiseren alle werknemers op de werkvloer en in de samenleving zonder onderscheid of discriminatie. Het Vlaams ACV veroordeelt alle uitspraken en handelingen die werknemers en burgers ten onrechte tegen elkaar opzetten en zo de onderlinge solidariteit proberen te ondergraven. Voor het ACV is dit een speerpunt voor de sociale en politieke verkiezingen van 2024. We werken actief mee aan de nationale campagne 'Democratie en beleid: strijd tegen racisme'.

Het Vlaams ACV wil blijvend inzetten op samenwerkingsverbanden met organisaties die racisme, discriminatie en extreemrechts bestrijden en die inzetten op diversiteit. Via vorming en campagnes zoals 'Durf te reageren' gaan we in dialoog met en ondersteunen we alle personeelsleden en militanten om in te gaan tegen populisme, racisme, discriminatie en extreemrechtse standpunten op de werkvloer.

Het Vlaams ACV veroordeelt ook de vertaling van extreemrechtse standpunten naar het beleid. Zo eisen we dat de Vlaamse regering de recente inperkingen op het recht op sociale bescherming, wonen, integratie en toegang tot de arbeidsmarkt voor zogenaamde nieuwkomers die hier in feite al lang wonen, teruggedraait.

4 Arbeidskrapte vraagt om maatschappelijke prioriteiten

De arbeidskrapte laat zich voelen doorheen de arbeidsmarkt zowel in industriële als maatschappelijke sectoren. De oplossingen hiervoor zijn veelvuldig en vragen inspanningen over de verschillende beleidsdomeinen.

De krapte stelt de samenleving echter ook voor acute keuzes. Zonder onmiddellijke actie bedreigen de tekorten ook onze toekomst. Zo kent het onderwijs een hardnekkig maar steeds groeiend lerarentekort. Met de start van het schooljaar is het voor veel scholen puzzelen om alle posten ingevuld te krijgen. Dat stelt niet alleen scholen voor een onmogelijke opdracht, maar ook de samenleving voor een belangrijk maatschappelijk probleem. Het onderwijs garandeert de toekomst voor onze kinderen en is de cruciale spil in de ambitie naar een innoverend en welvarend Vlaanderen met kritische burgers. Het zorgt nét voor die jongere generaties die met voldoende bagage de maatschappelijke uitdagingen van de toekomst kunnen aangaan. Elke dag die we hier verliezen verlaagt ook onze weerbaarheid voor de toekomst.

De zorgsectoren van ouderenzorg tot kinderopvang zien ook een groeiend tekort aan werkrachten, waardoor het steeds moeilijker is om iedereen toegankelijke en kwaliteitsvolle zorg te geven die ze verdienen. De druk op werknemers in de zorg verhoogt, waardoor we in een vicieuze cirkel dreigen te belanden dat zij die tijdens de pandemie de samenleving recht hielden alsnog onder de werkdruk bezwijken. Te weinig personeel leidt binnen maatschappelijke sectoren al snel tot wachtlijsten, druk op de kwaliteit, verhoogde werkdruk, ongezonde concurrentie en imago-problemen voor sectoren die al de nodige knelpunten qua instroom kennen.

Het Vlaams ACV roept de Vlaamse regering op versneld, structureel en recurrent in te zetten op maatregelen die mensen stimuleren en financieel ondersteunen om de stap te maken naar een job in deze maatschappelijk essentiële sectoren. Deze sectoren moeten het welzijn en de welvaart van alle inwoners kunnen blijven garanderen en werknemers, leerkrachten en zorgpersoneel daarbij blijvend ondersteunen in hun taak. Het Vlaams ACV roept de Vlaamse regering op om met de sociale partners, zowel in onderwijs als in zorg, aan tafel te gaan en een langetermijnvisie en een strategisch uitvoeringsplan uit te werken dat de horizon van de volgende verkiezing kan overstijgen.

5 Blijf structureel investeren in zorg en onderwijs

De coronacrisis heeft ons geconfronteerd met het belang van een sterke zorg- en welzijnssector en een toegankelijk en kwaliteitsvol onderwijs voor jong en oud. Deze sectoren kreunen echter nog steeds onder een stijgende vraag en een systematische onderfinanciering bij gebrek aan gerichte investeringen. Het resultaat is een gebrek aan aangepaste infrastructuur, omkadering en wachtlijsten voor zorgbehoevenden.

Het Vlaams ACV roept de Vlaamse regering op een structureel investeringsplan op te stellen voor de zorg, welzijn en onderwijs. De focus moet hierbij liggen op zowel de uitbouw van het aanbod, de capaciteit, de omkadering, het wegwerken van wachtlijsten in de zorg, de betaalbaarheid voor de gebruiker en het verbeteren van de loon- en arbeidsvoorwaarden van de werknemers.

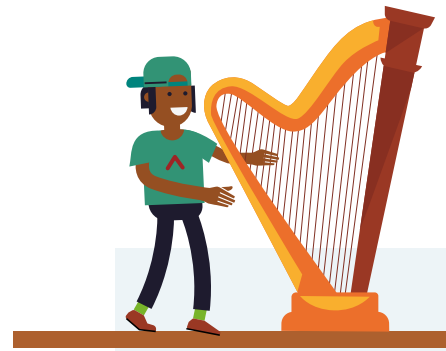
In tussentijd moet de sluipende onderindexering van de werkmiddelen van de organisaties in al deze maatschappelijke sectoren worden gecompenseerd om de werking te garanderen.

6 Koppel het groeipakket opnieuw aan de index

In deze tijden van hoge inflatie vraagt het ACV maatregelen om de koopkracht van gezinnen te ondersteunen. De automatische indexering van lonen en uitkeringen is essentieel en moet daarom ook opnieuw ingevoerd worden voor het groeipakket.

De Gezinsbond rekende uit dat de Vlaamse gezinnen door de besparing op het groeipakket jaarlijks 208 euro per kind verliezen. Door de niet-indexering van de inkomensgrenzen verliezen gezinnen zelfs sociale toeslagen na een loonindexering, zonder dat ze er echt op vooruit zijn gegaan. De inkomensgrenzen zijn nu ook een te harde grens. Hoog tijd dus om de besparingen in het groeipakket terug te schroeven zodat gezinnen voldoende financiële ondersteuning krijgen bij de opvoeding van hun kinderen. Dat betekent:

Het Vlaams ACV eist in eerste instantie dat alle niet-indexeringen van de voorbije jaren in het groeipakket onmiddellijk ongedaan worden gemaakt en dat de bedragen en inkomensgrenzen van het groeipakket opnieuw gekoppeld worden aan de spilindex zoals dat ook gebeurt in de andere Gemeenschappen.

7 Garandeer voor werknemers van gesubsidieerde sectoren een kostendekkende vergoeding voor verplaatsingen voor het werk

De gestegen energie- en brandstofprijzen verhogen de kost voor dienstverplaatsingen voor werknemers zonder bedrijfswagen die vaak hun eigen wagen moeten gebruiken om zich te verplaatsen voor het werk, zoals zorg en dienstverlening aan huis. Geen enkele werknemer zou moeten betalen om te werken. Dat vraagt bijkomende inspanningen van werkgevers en overheden.

In de sectoren die afhangen van de financiële ondersteuning van de Vlaamse overheid, blijven de vergoedingen onder de werkelijke kost waardoor werknemers zelf moeten betalen om te kunnen gaan werken.

Het Vlaams ACV vraagt dat de Vlaamse regering alvast haar verantwoordelijkheid neemt en voldoende middelen voorziet in haar subsidiering van deze sectoren om ook de verplaatsingskosten op te trekken tot de minimumnorm gehanteerd door de Vlaamse overheid voor haar eigen personeel. Ze moet afdwingen dat deze normen correct worden ingezet via akkoord van de sociale partners.

8 Versterk de betrokkenheid van werknemers in de industriële transitie

Het klimaatneutraal maken van de industrie gaat gepaard met hoge investeringskosten want vele technologieën zijn nog niet rendabel op dit moment. De transitie zal ook voor grote sociale veranderingen in sectoren zorgen. De Vlaams regering wil de industriële sectoren in Vlaanderen doorheen de transities loodsen. Een nieuw permanent overlegorgaan moet in het najaar deze Klimaatsprong van de industrie verder programmeren en begeleiden met adviezen.

De transitie vraagt ook aangepaste competenties en voldoende technisch geschoolde profielen, waar de krapte zich ook steeds meer laat voelen. Het Vlaams ACV roept de Vlaamse regering op om werk te maken van de herwaardering van het technisch en beroepsonderwijs om de uitstroom van technische profielen naar de industrie te bevorderen.

Het Vlaams ACV wil dat de Vlaamse regering een kader voor een sociaal rechtvaardige transitie uitwerkt dat anticipeert op de gevolgen voor werknemers. Dat kader moet aan de hand van sectorale roadmaps inzetten op verankering van jobs en een toekomstperspectief voor industriële sectoren. Bij de uitwerking van de actieplannen moet de voorwaarde van sociaal overleg in de onderneming gekoppeld worden aan financiële en technologische ondersteuning. Zodat de stem van de werknemer in de klimaattransitie ook wordt gehoord en zijn betrokkenheid wordt ondersteund.

Het ACV eist ook dat lusten en lasten veel beter verdeeld worden. Een faire bijdrage via de vennootschapsbelasting moet een voorwaarde zijn voor financiële steun aan bedrijven. De steun aan bedrijven moet ook veel sterker gericht worden op de klimaatuitdaging. Bij succes moet een deel van de opbrengst ook terugvloeien naar de overheid om maatschappelijke uitdagingen aan te pakken. Dit alles gebeurt nu nog altijd veel te weinig.

9

Garandeer rechtvaardige waardeketens aan de hand van een zorgplicht

De Vlaamse regering moet meer aandacht besteden aan kortere en rechtvaardige waardeketens, zowel op het vlak van materialen, klimaat als arbeidsvoorwaarden. Ondersteun re-shoring² van productie daar waar kortere toeleveringsketens emissies reduceren, strategisch voorraadbeheer vergemakkelijken en milieurisico's beperken, vanuit het oogpunt van de weerslag op de werknemers hier, maar ook op werknemers in de internationale toeleveringsketens, die nu al bijzonder kwetsbaar zijn.

Opdrachtgevers moeten verantwoordelijk gesteld worden voor misbruik en uitbuiting van werknemers. Recente wantoestanden tonen dat deze praktijken nog welig tieren zoals recent bij Post NL en Borealis.

Het Vlaams ACV eist dat de Vlaamse overheid in haar bestekken en steuninstrumenten een zorgplicht voor bedrijven oplegt die garandeert dat verduurzaming, transparantie en respect voor mensenrechten zich doortrekt door de volledige waardeketen. De Vlaamse regering moet dringend opleidingen organiseren over ketenbeheer en de snel evoluerende verplichtingen over duurzaamheidsrapportering en zorgplicht voor sociale partners.

Daarnaast moet de Vlaamse overheid haar inspectiediensten versterken, de controle op arbeidsvergunningen verbeteren en de huisvesting van werknemers strikter opvolgen.

² Het terughalen van productie naar onze regio

10

Hervorm de samenwerking, niet de staat

De belangen van huidige en toekomstige werknemers zijn niet gediend met een nieuwe staatshervorming indien deze de versplintering beoogt van de sociale zekerheid, de gezondheidszorg, het sociaal overleg en het arbeidsrecht met de uitholling van werknemersrechten tot gevolg.

Overstromingen, natuurrampen, stijgende energieprijzen, werkloosheid, oorlogen en de gezondheidscrisis tonen aan dat we meer dan ooit nood hebben aan een brede solidariteit en samenwerking.

Het Vlaams ACV vraagt aan de Vlaamse regering in gedeelde verantwoordelijkheid met de andere politieke bestuursniveaus werk te maken van een gedegen interfederaal coördinatiebeleid waar zowel het politiek als administratief niveau zorgen voor een volwassen samenwerking op het terrein en waarbij ook de advies- en beheerdersrol van de sociale partners op alle niveaus wordt gehonoreerd.

GETUIGENIS

Bij de bespreking van de actualiteitsresoluties waren er meerdere tussenkomsten. Sam Wolfs, ACV-militant bij bussenbouwer Van Hool, bracht een pakkende getuigenis over hoe moeilijk het is om als alleenstaande de eindjes aan elkaar te knopen. **II**

Op-tocht naar 2030: stap voor stap

Het Vlaams ACV-congres vond plaats op 7 en 8 september 2022. Maar aan dat congres ging een heel proces vooraf en er volgt ook nog een heel natraject. Vanaf september 2020 vroegen we jullie hoe we Vlaanderen beter kunnen maken. Jullie reageerden massaal. Hieronder brengen we in beeld hoe we uit die veelheid aan ideeën eerst 6 werven en dan 1 thema met 4 sporen distilleerden, die aan bod kwamen op het Vlaams ACV-congres en verder worden besproken en uitgewerkt tot standpunten in VRC-Raden van nu tot in juni 2024.

Inspiratie- en ideeënfase / september 2020 – juni 2021

MEER DAN 1000 IDEEËN

Via digitaal platform Jouwidee.optocht2030.be	Via werktafels In verbonden en centrales
--	---

Selectiefase / juli 2021 – februari 2022

IDEEËN GEBUNDELD IN 6 WERVEN

1. Hoe wonen in 2030?	2. Hoe ons bewegen in 2030?
3. Hoe werken en leren in 2030?	4. Hoe voor elkaar zorgen in 2030?
5. Hoe samenleven in 2030?	6. Welke rol voor de overheid in 2030?

Congres / 7-8 september 2022

FOCUS OP 1 THEMA MET 4 SPOREN

Ruimtelijke uitdaging van wonen en de impact daarvan op ons leven en op ons werk

1. Van woonplaats naar werkplaats	2. Klimaatbewust wonen en werken
3. Recht op wonen	4. Duurzame arbeid gezocht
RUIJITE MAKEN VOOR ELKAAJ	

VRC-Raden / na het congres

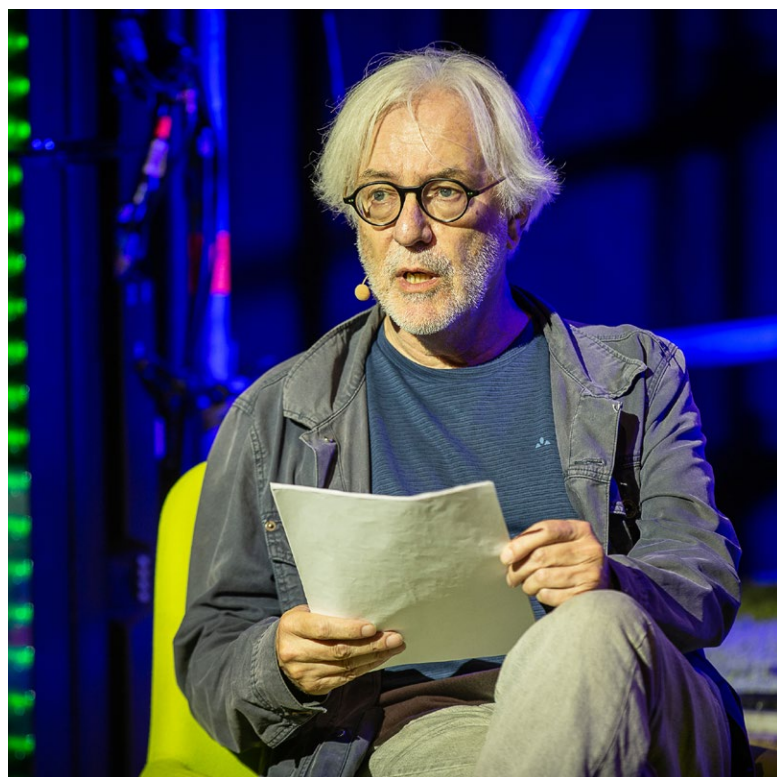
VERDIEPING

**Uitwerken van de verschillende discussies in standpunten op de VRC-Raden
Bekrachtigde standpunten trachten om te zetten in realiteit**

CONGRES IN BEELD

Het sofagesprek, in goede banen geleid door presentatrice en klimaat-activiste **Francesca Vanthielen**, met kinder-rechtencommissaris **Caroline Vrijens**, ex-Vlaams Bouw-meester **Leo Van Broeck** en nationaal ACV-secretaris **Ann Vermorgen** leverde heel wat inspiratie op voor de besprekingen in de werksessies.

Met trefzekere brieven kaart **Erik Vlamminck**, alias 'dikke Freddy' armoede en ongelijkheid aan. Hij getuigde over de woonproblematiek op het Vlaams ACV-congres.

ACV-voorzitter **Marc Leemans** gaf op de sofa aan waar de uitdagingen liggen voor de komende maanden en feliciteerde de deelnemers met hun congres "dat zuurstof geeft na de lange coronaperiode".

Op donderdagvoormiddag konden de congresdeelnemers hun blik verruimen in workshops en tijdens werkbezoeken in het Gentse, zoals bij **Arcelor Mittal**.

Met ademhalingsoefeningen zorgde de Limburgse ACV-bijblijfconsultent **Mustafa Harraq** voor een gesmaakt meditatiemomentje op het congres.

1

SPOOR 4

① HOE HOUDEN WE
MENSEN DUURZAAM
AAN DE SLAG?

B) HOE STIMULÉREN WE
EN VERSTERKEN WE
DE MOGELIJKHEDEN VAN
MENSEN OM EEN
OPLEIDING TE VOLGEN EN
OOK BIJ TE BLIJVEN/
TE HERKUALLEN/
DOOR TE STROMEN?

werksessie spoor 4
DUURZAME ARBEID GEZOCHT

3

GENT 07.09.2022

500
ACV-militanten
gingen samen op zoek
naar oplossingen voor
de wooncrisis op het
Vlaams ACV-congres
in het ICC in Gent

De focus op het Vlaams ACV-congres lag op 'Hoe wonen in 2030?'. De dure gas- en elektriciteitsstarieven maakten het thema brandend actueel. Veel werknemers en al zeker uitkeringsgerechtigden hebben het moeilijk om de eindjes aan elkaar te knopen. "De wooncrisis en gans de energiecrisis is ook een koopkrachtcrisis", zei Ann Vermorgen, de voorvrouw van het Vlaams ACV, in haar slotspeech. Tijdens het congres droegen ACV-militanten heel wat ideeën en oplossingen aan over hoe het anders en beter kan in de werkgroepen 'Van woonplaats naar werkplaats', 'Klimaatbewust wonen en werken', 'Recht op wonen' en 'Duurzame arbeid gezocht'. Basisdemocratie op zijn best! II

Bekijk de aftermovies en
een fotoverslag op de congressewebsite
www.optocht2030.be

Tijs Vanneste, gekend van zijn muzikale alter ego Jef Van Echelpoel en van zijn televisiewerk ‘De Kemping’ en ‘Meneer Vanneste’ zorgde voor de muzikale noot op het congres en was zijn geëngageerde zelf.

En stand up comedian **Erhan Demirci** zorgde voor de komische noot op het congres, met verhalen die herkenbaar waren voor elke militant in de zaal.

Op het congres werden vernieuwende initiatieven in de ACV-dienstverlening en -ledenwerving voorgesteld. **1 Jurgen Storme** over het VELO-initiatief, **2 Joke Vrijs** over Jong ACV , **3 Jolien De Vuyst** over de ACV Samenwerkers, **4 Sebastiaan Kennes** over het project platformwerkers van United Freelancers, **5 Peter Huybrighs** over begeleiding bij herstructureringen, **6 Eva Van Laere** over Interim United en **7 ACV-bijblijfconsulent Herman Dewettinck en Gabin Hubert** over de digitale kloof.

CONGRESTHEMA 'RUIMTE MAKEN VOOR ELKAAR'

Het congresstema was 'Ruimte maken voor elkaar'. Ruimte maken voor mensen om te wonen, te leven, te leren en te werken. De ideeën die verzameld werden via werktafels in verbonden en centrales en via het digitaal platform jouwidee.optocht2030.be werden gebundeld in 6 werven. Op het Congres lag de focus dan op 1 thema 'Hoe wonen in 2030' en een aantal thema's die daarbij aansluiten. De bespreking van het congresstema gebeurde aan de hand van vier sporen. Op het Congres werden 8 werksessies georganiseerd, 2 per spoor, waarbij in elke sessie 3 groepjes een vraag bespraken. In totaal werden zo 24 verslagen ingediend met telkens 3 voorstellen, al dan niet in consensus. De voorstellen zijn soms zeer concreet, soms eerder breed. Er is ook wat overlap over de sporen heen. We geven hieronder in een notendop weer wat de teneur was van de besprekingen voor de vier sporen. De voorstellen worden van nu tot in juni 2024 verder besproken en tot standpunten verwerkt op VRC-Raden.

Spoor 1: Van woonplaats naar werkplaats

Het eerste spoor had als titel 'Van woonplaats naar werkplaats'. Voor sommigen betekent dit dat de woonplaats opeens de werkplaats wordt, voor anderen betekent het de soms zeer lange pendel van thuis naar het werk en weer terug.

In de voorstellen rond telewerk kwam sterk naar voor dat telewerk vrijwillig is en blijft, en dat de werkgever verantwoordelijk is voor correcte vergoedingen en het respecteren van arbeidstijden. Hoewel deze zaken vooral op federaal niveau liggen, kan de Vlaamse overheid ook bijkomende subsidievoorwaarden op het vlak van werkbaar werk opleggen aan bedrijven.

De voorstellen keken ook naar collectieve oplossingen voor het gebrek aan goede werkruimte bij telewerkers, zoals de mogelijkheden van collectieve co-working ruimtes.

Een ander deel van de voorstellen betrof een beter woon-werkverkeer. Dan gaat het om voorstellen zoals bedrijfsvervoersplannen heractiveren en opwaarderen naar verplichte plannen voor bedrijfszones of industrieterreinen. Of een MOBI-score voor bedrijven. Een degelijk basisaanbod van openbaar vervoer kwam ook telkens terug. De voorstellen gingen van het invoeren van een eengemaakt openbaar vervoersbewijs voor alle verschillende verplaatsingsmogelijkheden tot een verplichte en uitgebreide derdebetalersregeling voor het openbaar vervoer. Maar de ruimtelijke ordening kan hier ook niet los van worden gezien: collectieve en sociale voorzieningen moeten worden ingepland op centrale, goed bereikbare plaatsen in lokale kernen.

Spoor 2: Klimaatbewust wonen en werken

Klimaatbewust wonen en werken was het tweede congres-spoor. Daarin zit de klimaatuitdaging vervat waar we als samenleving voor staan. Maar ook wat dat voor ons individueel betekent. Hoe kunnen we de uitdaging aangaan op een manier waarbij iedereen kan wonen en werken op een kwaliteitsvolle manier? Hoe zorgen we dat de klimaatmaatregelen geen verhaal worden voor zij die het kunnen betalen en de gevolgen enkel voor zij die dat niet kunnen? Door de energiecrisis was spoor 2 actueler dan ooit. Om de klimaatdoelstellingen 2030 te halen, maar ook om de energiefactuur opnieuw betaalbaar te maken.

De voorstellen gingen sterk uit van een beter informerende en sturende overheid om de immense energetische renovatie-opgave mogelijk te maken. Energieadvies aan huis, in verschillende vormen, was een terugkerend element. Veel aandacht ging ook naar de versnelling van het collectief installeren, isoleren en in de aanpak van leegstaande gebouwen. Het Vlaams subsidiesysteem werd ook gezien als onvoldoende voor een heel groot deel van de bevolking, waarbij de voorstellen aangeven dat de overheid veel directer moet tussenkomen in de gebouwentransitie, met automatische premies, door voorfinanciering en investeringen in publieke infrastructuur. Er zijn ook verschillende voorstellen rond kernversterking en nieuwe woonvormen als belangrijke hefboom om de klimaat- en energietransitie effectief op grote schaal te realiseren.

► **Spoor 3:**
Recht op wonen

Het derde spoor gaat over het recht op wonen. Betaalbaarheid is daarbij een belangrijke gegeven. Als voorvechters voor een waardig inkomen kunnen we niet aan de kant blijven staan als dat inkomen wordt weggegeten door hoge kosten voor onderwijs, zorg of in dit geval de kost voor huisvesting. Het recht op wonen mag niet langer dode letter blijven. De Vlaamse overheid moet dringend handelen en het voortouw nemen.

Uit de congresbesprekingen kwamen redelijk duidelijke voorstellen, die eenvoudig te bundelen waren.

Er moeten meer huurwoningen komen, zowel sociale als private. Alle (grote) nieuwbouwprojecten moeten verplichte quota hebben voor sociale huisvesting. Eigenaars stimuleren is belangrijk voor de korte termijn. Zij kunnen meer verhuren via sociale huurmaatschappijen. Zij kunnen woningen waar niemand vast verblijft beschikbaar maken voor mensen die er zich domiciliëren.

Huurders moeten meer inspraak krijgen. Hun verenigingen moeten beter ondersteund en machtiger worden. De Vlaamse overheid moet huurders op de private markt beter ondersteunen en beschermen. Uit de congresbesprekingen kwam duidelijk naar voor dat er een verbod moet komen op huurindexatie van slechte woningen, een bredere en versnelde toekenning van de huursubsidie en een sterke wooninspectie zowel op het vlak van kwaliteit als discriminatie.

Spoor 4:
Duurzame arbeid gezocht

Het vierde spoor gaat over onze zoektocht naar duurzame arbeid. Hoe moeten we, geconfronteerd met de uitdagingen die op ons afkomen en de krapte die we nu al kennen, mensen op een positieve manier kansen geven op de arbeidsmarkt. En welke omkadering en ondersteuning moet worden voorzien zodat mensen niet uitvallen?

De voorstellen die uit de congresbesprekingen kwamen waren vager en hadden meestal al overlap met bestaande standpunten. Bij opleiding ging het vooral over een versterking van bestaande initiatieven. Het opleidingsbeleid moet groeigericht ingericht worden. Opleidingsrechten en recht op loopbaancoaching moeten maximaal automatisch worden toegekend. Nieuwer, maar niet altijd even sterk uitgewerkt waren de elementen rond economische integratie en ondersteuning op de werkvloer. Daarbij gingen de voorstellen in de richting van meer taalbegeleiding en meer omkadering/oog voor de leef-, woon- en werksituatie van nieuwkomers.

**DE VOORSTELLEN WORDEN
VAN NU TOT IN JUNI 2024
VERDER BESPROKEN EN
TOT STANDPUNTEN
VERWERKT OP VRC-RADEN.**

**Natraject
Hoe nu verder?**

Van bij de opmaak van het congrestraject is er expliciet voor gekozen om het congres een plek van discussie en uitwisseling te laten zijn en de finale standpuntvorming pas daarna in VRC-raden te laten gebeuren. Er werden dus niet – zoals op vorige congressen – meteen ‘krachtlijnen afgeklopt’.

De besprekingen in de werksessies leverden voor sommige thema's veel discussiestof aan, maar voor andere thema's veel minder. Over sommige elementen leek een quasi consensus te zijn, terwijl andere veel discussie uitlokten.

Op het VRC-Bureau werd beslist om de verschillende (sub)thema's uit te splitsen in thema's die nog een discussie in de VRC-Raad behoeven en thema's die meteen in standpuntvorm aan de Raad kunnen worden voorgelegd. Bij een discussiethema wordt het thema over twee VRC-Raden gespreid, één voor de discussie en één voor het finale standpunt. Bij thema's waarover meer consensus is, wordt op een VRC-Raad meteen een standpuntnota voorgelegd.

Het VRC-Bureau van 20 oktober klopte een (voorlopige) timing af over welke discussiethema's wanneer besproken worden in een VRC-Raad en welke standpuntnota's wanneer ter goedkeuring worden voorgelegd. Dit zal gebeuren in de komende VRC-Raden in de werkjaren 2022-2023 en 2023-2024.

**Intentieverklaring
'Ruimte maken voor elkaar'**

De focus op het Congres lag op één thema 'Hoe wonen in 2030?' Maar er werd ook een ruimere 'Intentieverklaring' goedgekeurd, die inspeelt op de 6 werven. De tekst van die intentieverklaring namen we reeds op in het inspiratiedocument voor het Vlaams ACV-congres (speciale editie Vakbeweging nr. 957 van 12 januari 2022). Die voorsteltekst werd integraal goedgekeurd.

**Je kan de intentieverklaring lezen op
www.optocht2030.be**

Fakkel doorgegeven

Op het Congres droeg Johan Vervoort – voorzitter van het bewegingsverbond Vlaams-Brabant – het voorzitterschap van het Vlaams ACV (VRC) over aan Veerle Verleyen, nationaal secretaris bij ACV Puls.

Johan Vervoort wordt ondervoorzitter van het VRC. Hij vervangt in die functie Bart Vannetelbosch (centraal op de foto) die nationaal secretaris wordt van het ACV. ■

SLOTTOESPRAAK ANN VERMORGEN

OP-TOCHT NAAR 2030

Ruimte maken voor elkaar
Vlaams ACV-congres 2022

Beste vrienden en vriendinnen,

Laat me jullie meenemen naar het jaar 2030 in Vlaanderen.

Het openbaar vervoer is betaalbaar en uitgebouwd zodat het voor alle bevolkingsgroepen een evidente en geprefereerde manier van verplaatsen is geworden. Veilige fietspaden verbinden woonwijken, scholen en bedrijventerreinen. De wachtlijst voor sociale woningen smelt weg door het nieuwe aanbod van klimaatbestendige woningen. Energiefacturen zijn opnieuw betaalbaar en energie komt voornamelijk uit hernieuwbare collectieve voorzieningen. Doorgedreven investeringen in klimaatneutrale stads- en dorpskernen maken het leven er aangenaam. Voorzieningen zijn bereikbaar met fiets en openbaar vervoer en kleinhandel terug rendabel. Werkbaar werk is de norm en wie werk zoekt, kan rekenen op passende ondersteuning en opleiding, aangepast aan hun situatie.

Onrealistisch? Onhaalbaar? 2030 is nog 8 jaar van ons verwijderd. In mei 1961 formuleerde president Kennedy een bemande missie naar de maan als doelstelling. 8 jaar later, in juli 1969, zette Neil Armstrong als eerste mens voet op de maan...

Een droombeeld wordt werkelijkheid wanneer mensen durven de richting aan te wijzen, wanneer mensen durven de juiste keuzes te maken en wanneer mensen anderen op dat pad meenemen. Dat is wat we op dit Congres hebben gedaan. Dat is wat we in het traject ernaar toe hebben gedaan en dat is wat we ook hierna zullen doen.

Jullie hebben doorheen het traject jullie voorstellen gelanceerd. Wel duizend waren het er. En in dit Congres hebben we een deel van deze voorstellen verfijnd en uitgewerkt. Met die voorstellen kunnen we stap voor stap van dat droombeeld een realiteit maken.

Maar de weg zal niet eenvoudig zijn. We zullen als ACV met onze voorstellen de weg moeten wijzen en anderen stap voor stap

overtuigen om samen met ons die weg te bewandelen. En wij, dat zijn wij hier allemaal samen, en 1,2 miljoen leden en 50.000 militanten uit Vlaanderen en Brussel die samen het Vlaams ACV vormen.

Wij zullen de rol van ervaren gids moeten opnemen. Want laat ons eerlijk zijn, in deze tijden is er geen gebrek aan valse gidsen en profeten. Als dwaallichten lokken ze ons van het juiste pad af met simpele oplossingen en kortetermijnvoordelen. Om vervolgens zelf vast te lopen in hun moeras van valse beloftes.

Verlaat de ideologische dwaalwegen

Zo dwaalt ook deze Vlaamse regering. Verlokt door ideologische scherpslijperij of de sirenenzang van extreemrechts, kiest zij maar al te vaak de afslag naar rechts of de weg naar nergens.

—//—
“Met jullie voorstellen kunnen we stap voor stap van ons droombeeld voor 2030 een realiteit maken.”

Die verkeerde afslag zien we op het vlak van huisvesting. Zo groeit jaar na jaar de wachtlijst van mensen die recht hebben op een sociale woning, ondertussen al tot 180.000 mensen! Minister Diependaele houdt zich echter meer bezig met het inperken van de lijst door een klopjacht naar vermeende fraudeurs dan het niet gebruikte, ik herhaal niet gebruikte, budget van meer dan een 1 miljard euro in te zetten voor nieuwe woningen op het terrein.

Denk eens welke sprongen mogelijk zijn om onze sociale en klimaatdoelen te behalen als deze 180.000 gezinnen wel een prioriteit werden? Als gemeenten wel verplicht wer-

den sociale woningen op hun grondgebied te bouwen?

Maar ook in het arbeidsmarktbeleid draait de Vlaamse regering in cirkels rond. De doelstelling van 80% werkzaamheid weerklinkt te pas en onpas als een credo uit de heilige schrift. Maar het mantra consequent en volledig doortrekken naar het Vlaamse beleid blijkt voor sommige beleidsbeslissingen dan toch weer te moeilijk, te complex zeker als het over voordelen voor werknemers gaat.

In plaats van de jobbonus open te stellen voor alle werknemers, ook uit andere gewesten en landen, en zo mensen een incentive te geven, sluit men ze liever uit.

In plaats van mensen, zeker de groep op de sociale huurmarkt, de mogelijkheid te geven om te verhuizen dichtbij hun werkplek, legt men onhaalbare voorwaarden op rond wonen in eigen streek. In plaats van het openbaar vervoer te stimuleren voor woon-werkverkeer, cruciaal om kwetsbare groepen te laten deelnemen of aan het werk te krijgen, cruciaal om kernen en werkvloeren bereikbaar te houden, laten ze het verkommeren door onderfinanciering en schrappen ze bussen.

En in plaats van langdurig werkzoekenden de ondersteuning en begeleiding te geven die ze nodig hebben en werkgevers op hun verantwoordelijkheid te wijzen, spreekt men liever over stigmatiserende en niet-werkende pistes zoals gemeenschapsdienst. Laat mij over dat laatste duidelijk zijn, dwangarbeid voor werkzoekenden, niet met ons!

Een ‘warm Vlaanderen’ horen we, maar we kennen de tekorten in de kinderopvang, de gehandicaptenzorg, de ouderenzorg, de geestelijke gezondheidscentra... En het had niet veel gescheeld of de Vlaamse regering had onze publieke zorg- en welzijnsinstellingen volledig opengesteld voor een overname door commerciële actoren.

Intussen wordt in de nieuwe regelgeving mensen de toegang tot de Vlaamse sociale bescherming ontnegd, ook al betalen ze

“VERLOKT DOOR IDEOLOGISCHE
SCHERPSLIJPERIJ OF DE SIRENENZANG
VAN EXTREEMRECHTS, Kiest DE VLAAMSE
REGERING MAAR AL TE VAAK DE AFSLAG NAAR
RECHTS OF DE WEG NAAR NERGENS.”

hun bijdragen en wonen ze hier al jaren. Een knieval voor extreemrechts, waarbij sommigen het blijkbaar niet kan schelen dat we voor een leeg symbool echte mensen onder de bus gooien. (Voor zover er nog bussen rijden). Hetzelfde zien we in de pogingen om bepaalde sociaal-culturele verenigingen droog te leggen, UNIA buiten te werken en drempels voor nieuwkomers op te leggen.

We zeiden het al in onze actualiteitsresoluties, maar ik herhaal het nog eens hier. Wij veroordelen de sluipende beïnvloeding van ons beleid door extreemrechts en verwerpen elke vorm van racisme, discriminatie en extreemrechts! Daarom steunt het ACV ten volle de 8 mei-coalitie.

Neen, beste vrienden, het gelopen pad van deze Vlaamse regering laat veel te wensen over. Maar de weg is nog niet volledig gelopen.

Een kantelpunt

Want beste vrienden en vriendinnen,

We staan op een kruispunt, meer zelfs, we staan op een kantelpunt. De klimaatcrisis is elke dag beter zichtbaar en de gevolgen steeds tastbaarder, van woeste overstromingen tot moordende droogtes. De oorlog in Oekraïne jaagt een bijkomende schok door ons energiesysteem en duwt de facturen van de mensen naar ongekende hoogte. En dat terwijl de samenleving nog de littenkens moet helen van 2 lange coronajaren.

Maar een kantelpunt is ook een kanspunt. Het komt er op aan nu het juiste pad te kiezen, het pad dat ons op weg zet naar dat toekomstbeeld van 2030. Het pad dat van ons droombeeld een realiteit kan maken voor iedereen in Vlaanderen.

We weten dat we onze ruimtelijke ordening, ons waterbeheer, onze energievoorziening, onze mobiliteit en onze woningbouw moeten aanpassen. Ook de ingebrachte voorstellen geven daar aanzetten toe.

Maar een blik op de energiefactuur is voor steeds meer mensen genoeg om het idee van de toekomst te laten verdrinken in de zorg over hoe de volgende maand door te komen.

Het water staat mensen aan de lippen

Deze dagen horen we telkens genoeg raadgevingen over onze individuele verantwoordelijkheid: zet de verwarming wat lager, draag een trui in de winter, zet een emmer (en plas) in de douche om water te sparen. En uiteraard de grote ingrepen: renoveer, leg zonnepanelen en een warmtepomp.

Maar denkt men nu echt dat we er enkel met individuele tips gaan komen? Vinden we het normaal dat mensen nu al de keuze moeten maken tussen de schoolfactuur of de verwarming? Of dat mensen, die de auto nodig hebben om naar het werk te gaan, beter af zijn door niet te gaan werken door de gestegen brandstofkosten? Dat iedereen maar even enkele tienduizenden euro's in de schuif heeft liggen om te investeren in renovatie? Is het normaal dat de Vlaamse regering de gestegen kosten van de Lijn tot de zorg gewoon doorrekent aan de mensen?

Wie de keuze en middelen heeft om te investeren in thuisopladen, isolatie of energie heeft dat grotendeels al gedaan, maar zelfs met de recent wat verhoogde premies is dat voor velen onhaalbaar en onbetaalbaar. En wie huurt zoekt het best zelf maar uit, dat is dan, zoals minister-president Jambon zegt, “de consequentie van huurder zijn”?

Nee, onze politici zullen vele tanden moeten bijsteken om voor iedereen de energie- en klimaattransitie van hun woonst het komende decennium op een sociaalrechtvaardige manier te laten gebeuren. Dat, mijnheer Jambon, is de consequentie van bestuurder zijn.

We horen echter maar weinig over collectieve verantwoordelijkheid en systeemoplossingen.

Het water staat mensen aan de lippen en ook onze klimaatambities verdragen geen vertraging. Hoog tijd dat de Vlaamse regering de crisis serieus neemt en een globale visie uittekent en actie onderneemt, samen met de sociale partners.

Om nu onmiddellijk mensen te helpen met hun facturen. Om zo snel mogelijk onze energie-afhankelijkheid af te bouwen door zelf meer te produceren en minder te gebruiken, zo vrijwaren we ook in de toekomst onze mensen én kmo's van onhaalbare kosten.

Dit is geen moment meer voor politieke spelletjes, voor gemorrel met premies en kleine duwtjes, maar tijd voor een grootschalige omslag waarbij de overheid het zelf doet in plaats van het aan de markt en individuele verantwoordelijkheid over te laten. Doet Vlaanderen wat het zelf doet niet beter?

Een Vlaamse Renovatiemaatschappij

We eisen dat de Vlaamse regering onmiddellijk de Vlaamse Renovatiemaatschappij opricht als onderbouw voor de energieomslag. Die Renovatiemaatschappij brengt Vlaanderen en lokale besturen samen om collectief projecten in de steigers te zetten. Zo kunnen middelen en bevoegdheden van beide niveaus gemobiliseerd worden om de uitdaging aan te gaan.

De ambitie moet zijn om op korte termijn publieke en semipublieke plaatsen te identificeren om zonnepanelen en laadinfrastruc-

tuur te leggen en deze in publiek beheer aan te leggen. Denk aan scholen, zorgvoorzieningen, sociale huisvesting, stelplaatsen. Er moeten zoveel en zo snel mogelijk grote collectieve hernieuwbare energienetten worden aangelegd zoals warmtenetten in wijken en gedeelde gebouwen in wijken en coöperatieven met wind en zonne-energie.

Daarom moet de Vlaamse Renovatiemaatschappij een grootschalig rollend project van wijkrenovaties opzetten, waarbij wijken niet individueel, maar collectief worden gerenoveerd en zoveel mogelijk aangesloten worden op deze collectieve en hernieuwbare energienetten. Tegelijk moet deze renovatiemaatschappij normen zetten op het vlak van gebruik van circulaire bouwmaterialen, ketentransparantie en werkbaar werk. Dan is het meteen ook gedaan met die wijdverbreide praktijk van onderaannemers in de bouw, de postbezorging, de logistiek die moeten werken met wurgcontracten. Willen we echt nog langer tolereren dat fundamentele arbeidsrechten geschonden worden op werfplaatsen waar scholen, crèches, sociale woningen en hospitalen gebouwd worden?

De laatste inspanningen van de Vlaamse regering voor renovatiepremiën en andere stimulansen komen op nog geen miljard euro, terwijl de facturen wel maal 10 zijn gegaan. De Vlaamse ambities en middelen voor betaalbare en klimaatvriendelijke energie moeten ook maal 10 gaan. Dat is dus minstens 10 miljard euro.

De Vlaamse regering is zelf pleitbezorger om productieve investeringen, die zichzelf op termijn terugbetalen, uit de begroting te laten. Een productievere investering dan de energieomslag valt moeilijk te bedenken.

Nu keuzes maken en massaal investeren is de beste garantie op onze welvaart. Dat niet doen is schuldig verzuim dat ons nu al zuur en duur opbreekt en dat onze kinderen nog veel zuurder en duurder zal opbreken.

Extra inkomensbescherming

Het sociaal tarief beschermt helaas niet iedereen die het nodig heeft. De Vlaamse regering moet via haar inkomensgerelateerde instrumenten zoals het groeipakket en de huurpremie tijdelijk een energietoeslag voorzien. We eisen zoals in onze actuaresolutie een koppeling van het groeipakket aan de gezondheidsindex, maar we verwachten dat de Vlaamse regering in haar Septemberverklaring aankondigt dat de indexsprongen

—//—
“We eisen dat de
Vlaamse regering
onmiddellijk de Vlaamse
Renovatiemaatschappij
opricht als onderbouw
voor de energieomslag.”

van het groeipakket onmiddellijk worden teniet gedaan. Met daarboven een stevige bijkomende sociale energietoeslag om kwetsbare gezinnen de gestegen kosten te laten dragen. Een verbod op gas- en elektriciteitsafsluitingen moet onmiddellijk worden ingesteld.

Ondertussen wordt voor hypotheekleningen uitstel verleend, maar blijft ondersteuning en bescherming van huurders uit. Het is ook aan de Vlaamse regering om ervoor

te zorgen dat stijgende energiekosten niet dubbel worden doorgerekend, ook niet in de eigen dienstverlening via verhoogde kosten voor openbaar vervoer, zorg of onderwijs.

Geen blanco cheque voor werkgevers

We passen voor een beleid waar bedrijven opnieuw zoals twee jaar geleden tijdens de coronacrisis een blanco cheque uitgeschreven krijgen, los van de echte noden die ze ervaren. Steunmaatregelen voor bedrijven kunnen enkel tijdelijk, doelgericht, effectief en gericht op het vrijwaren van de tewerkstelling. Overigens, de werkgevers kunnen niet tegelijk hun energiefactuur afwentelen op de overheid, ons allemaal dus, en tegelijk rechtstreeks op de werknemers door hen de automatische loonindexatie af te nemen. Eerst jaren weigeren open te onderhandelen over de loonnorm en dan nog eens vragen om de enige bescherming van werknemers te laten vallen? Niet met ons!

Het is nu dat mensen ondersteuning nodig hebben, het is nu dat we op pad moeten gaan naar 2030.

Het Vlaams ACV roept de Vlaamse regering op om meer daadkracht te tonen. De huidige regeerperiode loopt op haar laatste benen. De regering kan kiezen uit te bollen richting de verkiezingen met een twijfelachtig bilan, of haar rug te rechte en ambitie te tonen tot het einde. De burger maakt zijn of haar afrekening al dan niet in het stembokje...

Samen op-tocht naar 2030!

Vrienden en vriendinnen,

Wij zullen alvast ons deel van het werk doen en samen met jullie blijven strijden voor een betere duurzame en solidaire samenleving waar plaats is voor iedereen. Samen op-tocht naar 2030, maar ook tot lang daarna. ■

